

A large paper crane is shown in flight against a blue sky, with a golden field and a line of trees in the background. The crane is white with a light green shadow on the ground below it.

1000 echte kraanvogels

Een verhaal van Dirk Draulans

Héél lang geleden leefden er in Vlaanderen veel kraanvogels. Ze waren misschien zelfs talrijker dan reigers. Maar ze werden constant gevisieerd voor hun veren en vlees. De moerasen waarin ze woonden, werden drooggelegd om er landbouwgrond van te maken. Het werd te veel voor de soort, die mogelijk al in de 17de eeuw als broedvogel uit onze contreien verdween. Ze degradeerde naar trekvogel, op weg van haar broedgebieden in Rusland en Scandinavië naar wintergebieden in Spanje en Portugal en weer terug.

Vandaag wekken kraanvogels gelukkig vooral vreugde op bij de meeste mensen die ze zien, ook mensen die geen vogelliefhebber zijn. Ze zijn groot en stralen ongenaakbaarheid uit. Hoog in de lucht vormen ze lange V-linies en roepen ze voortdurend naar elkaar – we begrijpen helaas niet wat ze zeggen. Hun wat krakende, maar desondanks melodieuze roep is wondermooi. De jongen vliegen mee met de ouders, want ze moeten veel leren en dan kan een extra jaartje opvoeding nuttig zijn. Meestal verlaten ze hun ouders pas als die in de volgende lente een nieuw gezin hebben.

Mijn mooiste kraanvogelwaarneming dateert uit mijn jeugd, toen ik in de vroege lente op een akker van het Russendorp in Mol-Postel eens totaal onverwacht een troep zag zitten. Sommige dieren waren al aan het baltsen, aan het paardansen, hoog opspringend met opgezette veren, indrukwekkend. Kraanvogelkoppels kunnen hun leven lang samenblijven, maar elke lente dansen ze met elkaar alsof het de eerste keer is. Zo houden ze hun relatie fris en levendig.

Over bijna heel de wereld komen kraanvogels voor, de ene al mooier dan de andere. Eén van de zeldzaamste leeft in Japan. Hij is een standvogel die een symbool is geworden van welzijn en vrede. Een legende wil er dat mensen die duizend papieren kraanvogeltjes vouwen, tijdelijk gevrijwaard blijven van onheil. De ironie wil helaas dat de Japanse kraanvogelpopulatie zich in de gevarenzone voor uitsterven bevindt, met amper een 1200-tal vogels die overblijven. De mythe haalt de realiteit in.

Een droom die ik koester voor onze volgende generaties, is dat er in Vlaanderen opnieuw een solide broedpopulatie van kraanvogels komt. Het kan.

In 2020 was er een eerste broedpoging in honderden jaren, in een moerassig natuurgebied in de vallei van de Zwarte Beek in Limburg. In 2021 was het prijs: op 30 april braken Gru en Dru uit hun eieren, de eerste Vlaamse kraanvogelborelingen sinds mensenheugenis, genoemd naar de hoogpotige tweeling uit de animatiefilm 'Verschrikkelijke Ikke' wiens namen zo uit het kraanvogelvocabularium hadden kunnen komen – de kraanvogelroep is een zangerige aaneenschakeling van 'gru's' en 'dru's'.

Eén koppel kraanvogels zijn er nog lang geen duizend. Het is zeer de vraag of er in het Vlaanderen van vandaag ruimte gecreëerd kan worden voor honderden broedende kraanvogels. Maar het zou fantastisch zijn. Het zou impliceren dat we opnieuw, zoals vroeger, genoeg wilde natuur in onze leefomgeving hebben om veel gezinnen van de iconische vogels te kunnen herbergen.

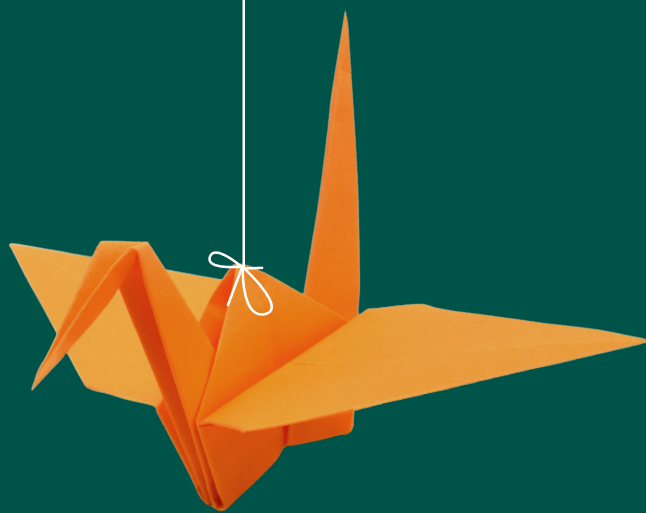
Ooit maakten onze voorouders van natuur een vijand. Alles wat 'de vooruitgang' hinderde, moest wijken. Nu zijn we collectief vervreemd van de natuur, maar beginnen we te beseffen dat we ze hard nodig hebben, niet alleen voor ons fysiek en mentaal welzijn, ook om de kwalijke gevolgen van een verspillende levensstijl te counteren, zoals de klimaatopwarming.

Natte natuur kan als buffer fungeren tegen zowel overstromingen als langdurige droogteperiodes, veroorzaakt door de klimaatopwarming met zijn extremer wordend weer. Natte natuur is ook essentieel voor broedende kraanvogels. In die zin is de droom van duizend kraanvogels eveneens een droom van een nieuw en zo harmonieus mogelijk samenleven met echte natuur, waarin plaats is voor 'echte' dieren. Hij kan symbool staan voor een succesvolle strijd tegen de ontwrichtende opwarming, waar de volgende generaties ons – hopelijk – dankbaar voor zullen zijn.

Zo vouw ik met plezier en overtuiging duizend kleine kraanvogels en wens ik dat mijn klein- en eventuele achterkleinkinderen waarnemingen van echte kraanvogels normaal gaan vinden. De dieren zullen altijd zo spectaculair blijven dat hun aanwezigheid nooit banaal zal worden. Misschien kunnen ook wij er een legende of een sprookje van maken. Een sprookje met een happy end in de vorm van een beter leven voor zowel de mens als de rest van de natuur.

Voor iemand als ik die nog in sprookjes gelooft, is dat een verheugend vooruitzicht.

Dirk Draulans

Geef vleugels aan de toekomst

Vouw mee!

Wat wens jij iemand die over 100 jaar op deze plek leeft?

Tabloo verzamelt wensen voor de toekomst. Vouw jouw wens tot een kraanvogel en wij geven hem een mooie plek.

**Zin om mee te vouwen?
Dat kan!**

tabloo.com/wensen

Ben je klaar met vouwen?

Breng je vogeltje naar Tabloo of steek het in een inleverbus in de bibliotheken van Dessel of Mol.

Woon je niet in de buurt? Dan mag je je vogel opsturen naar Tabloo - Gravenstraat 3, 2480 Dessel.

We bouwen een creatieve installatie waarin we elke vogel een mooie plek geven. Het resultaat zie je vanaf 28 april in Tabloo.

Graag tot dan!